

HOKEJ NA LEDU

Hokej na ledu je najhitrejša moštvena igra. Na ledu (z drsalkami) igrata moštvi s šestimi igralci (3 napadalci, 2 branilca, 1 vratar). Igra se 3x20 minut. Zmaga moštvo, ki večkrat zabije plošček skozi vrata. Hokej naj bi se razvil iz igre bandy, ki se je prvič pojavila v Angliji v 19. stoletju, ta pa iz igre katero so igrali severnoameriški Indijanci.

Nekaj podobnega so baje igrali v srednjem veku tudi v Holandiji, igra se je imenovala colver. Najverjetneje pa je na razvoj hokeja vplivalo še nekaj različnih iger na ledu.

Kanadski hokej se je v 20. stoletju razširil tudi v Evropo. Leta 1910 je bilo prvo Evropsko prvenstvo v Švici, kjer je zmagala Anglija, leta 1924 je bilo v Chamonixu, v okviru zimskih olimpijskih iger, tudi prvo uradno svetovno prvenstvo, kjer je zmagala Kanada.

Slika je nastala na tekmi Turčija - Bosna in Hercegovina

IN V SLOVENIJI

Začelo se je leta 1928, pravi hokej po kanadskih pravilih pa so igrali samo v Ljubljani pri SK Ilirija. Ker Ilirjani niso imeli nasprotnika, so si ga organizirali sami v Kamniku in z njim igrali 7.2.1929 (po nekaterih podatkih 1932). To je bila prva uradna hokejska tekma v Sloveniji in tu se začne slovenska hokejska zgodovina. Zmagali so Ilirjani z rezultatom 15:1 (Kamničani naj bi edini gol dosegli z glavo).

Ker SK Ilirija ni našel v Jugoslaviji nobenega enakovrednega nasprotnika, si je zanj našel KAC iz Celovca, s katerim je 21.2.1932 odigral svojo prvo med klubsko tekmo in obenem tudi prvo mednarodno hokejsko tekmo v Jugoslaviji in jo izgubil z 12:1.

Med redkimi domačimi prireditvami tega časa je najbolj omembe vreden hokejski turnir na blejskem jezeru pred hotelom Toplice leta 1934, kjer so poleg Ilirije igrali še WEV z Dunaja, VSV iz Beljaka in FTC iz Budimpešte.

Leta 1937 je bila ustanovljena Jugoslovanska Zveza za drsanje in hokej na ledu. Ilirija je v letih 1937 in 1938 po sklepu Zveze osvojila naslov državnega prvaka brez ene same tekme, ker v Jugoslaviji ni imela pravega nasprotnika. Prvo uradno državno prvenstvo v Jugoslaviji je bilo 9.1.1939 v Zagrebu.

Palica in ploščica ali pak.

REPREZENTANCA

Leta 1939 je Ilirija nastopila kot državna (Jugoslovanska) reprezentanca na svetovnem prvenstvu v Zürichu, kjer je zasedla predzadnje, 13. mesto.

Svojo prvo mednarodno zmago je Jugoslavija dosegla isto leto na turnirju v Bukarešti, kjer je premagala Nizozemsko s 4:2. Leta 1968 je reprezentanca Jugoslavije (večinoma hokejisti Jesenic in Olimpije) osvojila 1. mesto v skupini B (9. na svetu), vendar se zaradi zmanjšanja skupine A, v to ni uvrstila. Zopet so 9. mesto osvojili l. 1973 na SP skupine B, l. 1974 pa so bili na SP skupine B v Ljubljani 2. (oz. 8. na svetu), za reprezentanco ZDA. Kasneje so sledile stalne selitve med skupinama B in C in leta 1991 Slovenci zadnjič nastopijo pod zastavo Jugoslavije.

Za Jugoslovansko reprezentanco je nastopilo skupno 144 slovenskih hokejistov (67,7%) od skupaj 213.

Pittsburgh Penguins - NY Rangers

KLUBSKA TEKMOVANJA

Prvo uradno državno prvenstvo v Jugoslaviji je bilo 9.1.1939 v Zagrebu. Igral se je turnir na katerem so zmagali igralci Ilirije (nastopila so še 3 moštva iz Zagreba). Leta 1940, tik pred drugo svetovno vojno, je začelo nastajati novo središče na Jesenicah. Hokejskima kluboma v Ljubljani in na Jesenicah so se po II. sv. vojni postopoma pridružili novi (in tudi ugašali): v Tržiču, Celju, Mariboru, Kranju, Brežicah, Velenju, Prevaljah, Vevčah, Zalogu, Kranjski Gori in na Bledu.

Jeseniški hokejisti so prvi naslov osvojili 1957 in ga osvajali neprekinjeno vse do leta 1971. V tem času so dobili kar 163 tekem in le 4 izgubili. V `60. letih se uveljavi tudi nova ljubljanska ekipa Olimpija in rivalstvo med tema tekmečema privablja številne gledalce na hokejske tekme še danes. Olimpija l. 1972 prekine jeseniška zmagoslavja. Konec `80. let, podobno kot po drugi svetovni vojni, srbski in hrvaški klubi, okrepljeni s slovenskimi hokejisti, prekinejo zmagoslavja slovenskih klubov.

Slovenski klubi so osvojili kar 33 naslovov državnih prvakov (Jesenice 23, Olimpija 8, Ilirija 2) v 46.-tih prvenstvih. V sezoni 1991/1992 se je pričelo 1. DP (državno prvenstvo) samostojne Slovenije.

V prvih treh letih samostojnega slovenskega prvenstva so postali državni prvaki hokejisti Jesenic, v zadnjem desetletju so zmagovali hokejisti ljubljanske Olimpije, v pretekli sezoni pa je naslov spet šel v Jesenice.

DRŽAVNI PRVAKI V SLOVENIJI

1992-1994 (3x) Jesenice

1995 - 2004 (10x) Olimpija Ljubljana

2005 Jesenice.

Danes je v Sloveniji registrirano le okoli 200 članskih hokejistov oz. okoli 1000 hokejistov vseh starosti in spolov. V DP trenutno igra 8 klubov: Olimpija, Ljubljana, Jesenice, HK VTZ Slavja, Ljubljana-Zalog, Triglav, Kranj, Maribor, HK Hit Kranjska Gora (HD Mladi Jesenice).

SELEKCIJE

Poznamo selekcije:

- hokejska šola
- malčki
- ml. dečki
- dečki
- kadeti
- mladinci
- člani
- članice

ZLATA DOBA HOKEJA

Z izvolitvijo dr. Gunterja Sabetzkega za novega predsednika IIHF, leta 1975, se je začelo novo obdobje mednarodnega hokeja. Poimenovali so jo kar »doba Sabetzkega«, saj je bilo to najuspešnejše obdobje s športnega, organizacijskega in ekonomskega stališča.

Njegov prvi veliki uspeh je bila vrnitev Kanade na uradna IIHF tekmovanja. Kanada je namreč od leta 1970 bojkotirala vsa tekmovanja zaradi onemogočanja nastopanja profesionalnih hokejistov na svetovnih prvenstvih, katerih klubi se niso uvrstili v končnico NHL. Po dolгих pogajanjih med predsednikom IIHF in predstavniki NHL je bil sklenjen kompromis: profesionalnim hokejistom je bil omogočen nastop na tekmovanjih pod okriljem IIHF, svetovna prvenstva pa naj se odvijajo čim kasneje, da bi lahko nastopilo čim več profesionalcev. Američani in Kanadčani pa so odstopili od organizacij IIHF tekmovanj in pristali na udeležbo na vseh prejšnjih tekmovanjih.

Kot posledica teh pogajanj je nastal t.i. Kanada Kup (Pokal Kanade), ki se odvija vsaka štiri leta in na katerem sodelujejo reprezentance Kanade, ZDA in štiri najmočnejše evropske reprezentance, rangirane na podlagi uvrstitve na zadnjem svetovnem prvenstvu. Vsem tem ekipam je dovoljeno nastopiti z svojimi NHL hokejisti. Od leta 1976 do 1991 je bilo odigrano pet tekmovanj za Pokal Kanade, leta 1996 pa se je tekmovanje, ob manjših organizacijskih spremembah, preimenovalo v Svetovni pokal.

Obdobje »zlate dobe« je bilo obdobje prevlade držav nekdanjega Vzhodnega bloka (Varšavskega pakta). V času od 1963 pa vse do 1990, sta praktično vse naslove svetovnega prvaka pobrali Sovjetska zveza in Češkoslovaška, samo leta 1997 ju je »zmotila« Švedska. Sovjetska zveza je bila prvak kar 20-krat, ob tem kar 9-krat zapored (1963-1971), medtem ko je Češkoslovaška bila prvak 4-krat.

DRŽAVE KI SODELUJEJO V HOKEJU NA LEDU

**Avstrija Češka
Rusija Švedska
Finska Slovaška
Nemčija Velika Britanija
Italija Francija
Hrvaška Švica
Ukrajina Belorusija
Poljska Latvija
Madžarska Srbija in črna gora
Danska Norveška
Nizozemska Belgija
Španija Romunija**

SEVERNO AMERIŠKE LIGE

**NHL, CHL, CFHL, IHJMQ, NCAA, AWHL, UHL, USA HOCKEY, KANADA,
AHL, ECHL, NAHL, CHA, OHL, USHL, USCHO, ACHL, USA JUNIOR.
Grb slovenske hokejske reprezentance - hokejska zveza
Slovenije.**

LEGENDE SLOVENSKEGA HOKEJA

ALBIN FELC - 14x do naslova državnih prvakov

Albin Felc, rojen 1941, je v ekipi Jesenic zaigral že davnega 1958, star komaj 17 let. Ker je bilo to obdobje Jesenic, se je prvo sezono okitil z naslovom državnega prvaka, katere je nato osvajal vse tja do leta 1971 ter tako osvojil 14 zvezdic. Večino kariere je bil član napadalne trojke F. Smolej-A. Felc-V. Tišlar. V državnih prvenstvih je dosegel kar 418 golov, naslov najboljšega strelca prvenstva pa je osvojil šele 1971. V času hokejske kariere je igral tudi za nekatera tuja moštva: Olten in Arosa iz Švice, Ortisei in Asiagi iz Italije, od (takrat) domačih moštev pa še za Medvedščak iz Zagreba in Celje.

Za reprezentanco takratne Jugoslavije je v času od 1961 pa do 1979, odigral 155 tekem, na katerih je dosegel 82 golov in 91 asistenc. Igral je na 9-ih svetovnih prvenstvih in treh olimpijskih igrah. Na olimpijskih igrah oz. svetovnem prvenstvu 1968, na katerem je reprezentanca Jugoslavije osvojila 1. mesto v skupini B, vendar v skupino A ni napredovala zaradi sprememb sistema tekmovanja, je bil Albin Felc najboljši strelcev prvenstva (6 golov, 5 asistenc) in izbran v peterko prvenstva.

Svojo bogato igralsko kariero je zaključil v Celju in sicer leta 1982 ter leto zatem prvič in zadnjič sedel na trenersko

klop (jeseniškega) članskega moštva.

VIKTOR TIŠLAR - Prvi slovenski legionar. Seveda tudi Viktor Tišlar prihaja z Jesenic, kjer je igral kot član legendarnega napada F. Smolej-A. Felc-V. Tišlar. V državnih prvenstvih je v dresu Jesenic skupaj dosegel 302 zadetka in 291 podaj. Štirikrat je bil najboljši strellec lige in sicer v letih 1961, 1964, 1970 in 1972, je pa tudi med rekorderji po doseženih zadetkih na eni tekmi, saj je leta 1959 na tekmi med Jesenicami in Segesto, ki se je končala z 46:1, dosegel kar 11 zadetkov. Za reprezentanco Jugoslavije je v času od 1961 do 1977 odigral 175 tekem, na svetovnih prvenstvih je nastopil 13-krat in 3-krat na olimpijskih igrah. Za reprezentanco je dosegel je 81 zadetkov in 59 podaj. Že leta 1966 je odšel v tujino. Najprej v Nemčijo k Eintrachtu Frankfurt, kjer je igral kot branilec in s katerim je prišel iz druge lige v prvo. Nato ga je hokejska pot vodila v Južnoafriško republiko, zatem pa v ZDA kjer je podpisal pogodbo z Los Angeles Kings, zaigral pa je njihovo podružnično moštvo Springfield Kings v ligi AHL. Skupaj z Albinom Felcom je odigral tudi eno pripravljalno tekmo za NHL moštvo St. Louis Blues. Po vrnitvi v domovino je zopet igral za matični klub Jesenice, čez poletje pa tudi v italijanski poletni ligi. Po končani karieri je postal trener mlajših jeseniških selekcij.

RUDI HITI - Štirikrat izbran v All-Star Team na svetovnih prvenstvih

Rudi Hiti, rojen 1946, je eno od zlatih imen slovenskega hokeja. Svojo pot je tako kot večina drugih, začel na Jesenicah, kjer je bil član znamenitega napada R. Hiti - R. Smolej - S. Beravs. V karieri je nastopal za moštva Kranjske gore, Jesenic in Olimpije, v tujini pa branil barve italijanskih klubov: Alleghe, Bolzano (s katerim je osvojil tri naslove državnega prvaka in kjer njegova 13-kica še vedno ni dostopna), Como in Fiemme. V Italiji je vrsto let deloval tudi kot trener. Najprej kot trener in igralec pri Comu in Fiemmeju, nato pa kot trener tudi v Bolzanu. Leta 1968 je bil s še nekaj igralci »avtor« hokejske afere, ki je razburila privrženca jeseniškega hokeja. Rudi & co (R. Smolje, S. Beravs in V. Jug) so namreč prestopili k ljubljanski Olimpiji. Jeseničani tega nikakor niso mogli preboleti, zato so ga, ker naj ne bi nastopil za njihov klub na tekmi proti KAC-u, suspendirali za 5 let.

Že leta 1964 je odigral prvo tekmo v reprezentanci takratne Jugoslavije, za katero je nastopal do zgodnjih `80-tih. Za reprezentanco je nastopil 177-krat in dosegel 84 zadetkov. Kar štirikrat je bil izbran v najboljšo ekipo prvenstva in sicer v letih 1971 - 1974.

Igralsko kariero je na svojevrsten način zaključil v sezoni 86/87, ko je bil hkrati trener italijanskega Bolzana in igralec Jesenic. Rudi Hiti je sredi `90 let in v začetku

*novega tisočletja kot selektor vodil reprezentanco Slovenije,
kjer pa uspehi niso sledili igralski slavi.*